

Glossari TdR

FACIL

(Front Actiu Català per a la Informàtica Lliure)

11 de juliol de 2008

Document més recent <http://www.abcfoto.com/glossari.pdf>

codi font L^AT_EX <http://www.abcfoto.com/glossari.tex>

Glossari <http://www.abcfoto.com/gloss.tex>

Aportacions i correccions:
tdr@abcfoto.com

Pere Mercader

Carlos Ons

Ramon Vilar

Copyright © 2008 Pere Mercader 11 de juliol de 2008 ver 0.97

El nostre agraïment a:

Elisa Riera, per les seves interessants suggerències tant des del punt de vista pedagògic com d'estil.

Servei local de català de Montcada i Reixac, per la seva desinteressada col·laboració en la correcció ortogràfica d'aquest document.

Aquest document es distribueix amb el desig que sigui útil, però sense cap garantia, ni tan sols amb la garantia mercantil implícita ni tampoc garantint que serveix per a un propòsit concret.

Els autors encoratgen l'àmplia distribució d'aquest document tant per a ús personal com comercial, sempre que el text del copyright que figura a la capçalera d'aquesta pàgina es mantingui intacte i el mètode es correspongui amb les normes de l'"Open Software License". Resumint, podeu copiar i distribuir aquest document de forma gratuïta, o obtenint-ne un benefici comercial. No cal el permís explícit dels autors per a la reproducció d'aquest document per qualsevol mitjà, físic o electrònic.

Els treballs derivats i les traduccions d'aquest document han de ser també publicats sota l'"Open Software License" i la notificació de copyright ha de romandre intacta. Si heu contribuït amb nou material a aquest document, heu de posar el material i el [codi font](#) a disposició pública, per a la seva revisió.

Si us plau, faciliteu les revisions i modificacions directament als mantenidors d'aquest document, <http://facil.cat>, usant la nostra llista de correus o bé enviant les vostres aportacions a tdr@abcfoto.com; això permetrà afegir-les i farà disponibles les millores per a la comunitat d'usuaris de programari lliure.

Glossari

;) picada d'ullet (emotíic). 3

A4 full de mida 210 × 297mm. 3

Abstract Resum inicial habitual en els textos científics que generalment s'escriu en anglès independentment de la llengua del document. 3

Acrònim Conjunt de sigles que defineixen de forma estandaritzada un concepte. 3

Acrobat Reader Visor de fitxers *pdf* creat per Adobe. 3

AMS American Mathematical Society. 3

Bash És un shell de Unix (intèrpret de comandes) escrit pel projecte GNU. El seu nom es un acrònim de “bourne-again shell” (un altre shell bourne). 3

BASIC És un llenguatge de programació que originalment va ser desenvolupat com una eina d'aprenentatge, es va popularitzar amb els microordinadors domèstics a partir de la dècada dels 80. BASIC és l'acrònim de “Beginners All-purpose Symbolic Instruction Code” com a deferència al seu desenvolupador Thomas Kurtz. 3

Bat En els sistemes MS-DOS i derivats, un fitxer .bat és un fitxer de text que conté una sèrie d'ordres per a ser executades per l'intèrpret de comandes. 3

Binari El codi binari és un sistema de numeració en el qual totes les quantitats es representen utilitzant com a base dues xifres: zero i un (0 i 1). En altres paraules, és un sistema de numeració de base 2, mentre que el sistema que utilitzem més habitualment és de base 10, o decimal. Els ordinadors treballen internament amb dos nivells de voltatge, per la qual cosa el seu sistema de numeració natural és el sistema binari (encès/apagat). 3

BMP L'anomenat BMP (de l'anglès, “Bit-map”) és un tipus d'arxiu per a gràfics basat en el mapa de bits. Es l'estàndard dels [sistemes operatius](#) de Microsoft. 3

BSD És l'acrònim de “Berkeley Software Distribution”. Es refereix al codi desenvolupat originalment a la Universitat de Califòrnia a Berkeley i també al tipus de llicència que s'utilitza per distribuir aquest codi. 3

- Còpia pirata** S'aplica a la còpia de programari feta en contra de la llicència amb la que es distribueix. Aquest concepte és aliè al programari lliure, que sempre es pot copiar i distribuir lliurement. 3
- CAD-CAM** Sigles que es refereixen a la integració del disseny assistit per ordinador (Computer-aided design) i els sistemes de fabricació assistits (Computer-aided manufacturing). Els programes d'aquest tipus permeten projectar tot tipus de creacions industrials o d'arquitectura amb altíssima precisió, n'hi ha de 2D i de 3D, pel que fa a programes lliures el més popular és el *Qcad*.. 3
- Cadena** Anomenem cadena un nombre finit de caràcters ordenats que poden formar paraules i frases. 3
- Cat** Programa que encadena fitxers i els imprimeix a la sortida estàndard, n'és un derivat *tac*, que ho fa en ordre invers. 3
- Codi font** Fitxer de text que es converteix en un programa d'ordinador quan un compilador o un intèrpret, segons els casos, el tradueixen a codi executable per la màquina. 2, 3
- ConT_EXt** Sistema tipogràfic basat en T_EX i *Metapost*, creat per Pragma ADE i que pot crear fitxers *pdf* d'alta qualitat a partir de codi T_EX o XML. 3
- Convert** Principal programa de la suite *ImageMagick* que converteix tota mena de fitxers d'imatge, les reamida, talla, ajunta, gira re-mostreja etc. 3
- Corel-Draw** Programa de composició de pàgina (*PDL*) multiplataforma, utilitzat en l'àmbit de les arts gràfiques, i forma part del paquet de programari Corel Graphics Suite, desenvolupat per Corel Corporation. 3
- CSV** Els fitxers CSV (de l'anglès “comma-separated values”) són un tipus de document senzill per representar dades en forma de taula, on les columnes es separen per comes o similar i les files per salts de línia. 3
- CTAN** Acrònim de “The Comprehensive TeX Archive Network”, és la més àmplia col·lecció de material relacionat amb el sistema tipogràfic T_EX que existeix a la web. 3
- Cursor** Caràcter que parpelleja, generalment en forma de rectangle vertical, que ens indica a la pantalla el punt d'introducció dels caràcters que teclejem. 3
- Cut** Programa que extreu d'un fitxer de text uns camps concrets de cada línia o un determinat interval de posicions. 3
- Diafragma** Orifici de diàmetre variable format generalment per làmines metàl·liques i situat normalment entre les lents de l'objectiu d'una càmera i que serveix per modular l'entrada de llum. 3

- Diagrama de flux** Conjunt de dibuixos i símbols relacionats entre ells per fletxes que defineixen la direcció i el sentit d'un procés. És la representació gràfica més comuna per visualitzar algorismes i processos de forma didàctica. 3
- Diff** Programa que compara dos fitxers i pot imprimir les seves diferències. 3
- DIN** Acrònim de "Deutsches Institut für Normung" (Institut Alemany de Normalització). 3
- Directori** Conjunt de fitxers agrupats sota un mateix nom per tal de facilitar-ne la utilització i l'administració. S'acostuma a anomenar *carpeta* en sistemes d'entorn gràfic. 3
- DTP** Acrònim de "Desktop Publishing", és com s'anomenen els programes de disseny orientats a la creació de publicacions gràfiques com ara revistes o diaris, l'Scribus és actualment l'exemple més rellevant d'aquests tipus de programa dins del programari lliure. 3, 10
- DVI** Acrònim de "Device independent file format" és la sortida de **T_EX**. Els fitxers *dvi* no són llegibles per un humà i consisteixen en dades binàries que descriuen l'aparença d'un document d'una manera no relacionada amb cap format d'imatge concret, ni cap monitor o impressora. Típicament són l'entrada d'un segon programa, anomenat "Driver de DVI", que el tradueix a formats d'usuari com el *pdf* o el *ps*. 3, 5, 9
- Emacs** GNU Emacs és un editor de text extensible i adaptable i molt més ... Al seu nucli hi ha un intèrpret del llenguatge Emacs Lisp, un dialecte del llenguatge de programació Lisp amb extensions d'edició de text. 3
- Enllaç** Traducció de l'anglès "link" que s'utilitza per referir-se a un text destacat que un cop el "clicquem" ens du a un altre lloc del document o a un altre document. És una idea de British Telecom que la va patentar fa força temps i que actualment és la base de la web i de formats com el *pdf*, aquesta idea ha dut a la creació del que anomenem "hipertext" i que permet el que coneixem com a "navegació". 3
- EPS** *PostScript* encapsulat, o EPS, és un format d'arxiu gràfic *PostScript* que té algunes restriccions addicionals. Aquestes restriccions intenten fer més fàcil als programes l'inclusió en un altre document. Com a mínim té un comentari "BoundingBox" que delimita una caixa i descriu el rectangle que conté la imatge. 3
- Etiqueta** Ens identifica un "punt-diana" dins d'un text, al qual som dirigits quan clicquem un punt definit per una referència. 3
- Evince** Visualitzador de *pdf* de l'escriptori GNOME. 3

- FÀCIL** Sigles que poden significar “Front Actiu Català per a la Informàtica Lliure”, grup local de promoció del programari lliure de Montcada i Reixac (Vallès Occidental). 3
- FAX** Un fitxer definit com a document formatat SFF sempre comença amb una capçalera, que és vàlida per a tot el document. Cada pàgina comença amb una capçalera de pàgina i va seguida per l’informació de pixel, línia per línia, el format en el que es transmeten el que anomenem faxos, és d’aquest tipus de format. 3
- Fig** Format vectorial usat pel programa *XFIG*, durant uns anys va ser una mena d’estandar en sistemes derivats de UNIX. 3
- Firefox** Navegador web derivat del codi que en el seu moment va ser lliberat per Netscape i que és desenvolupat continuament per mozilla.org, utilitza un motor Gecko, com la majoria dels navegadors moderns, i és actualment el més popular. 3
- Flotant** Anomenem flotant a un element d’un document que no té una posició específica i que és situat pel sistema tipogràfic d’una manera automàtica en funció dels espais disponibles i l’estructura del document. Pot contenir imatges, taules, algorismes i altres elements generalment no textuals del document. 3
- Font** Conjunt de dibuixos o símbols que representen les lletres, la seva creació és una tasca força complicada, les més populars són les *PostScript*, les Type1 i les *ttf*. N’hi ha de bit-map i de vectorials, les primeres han de ser creades independentment per a cada mida, i no són exactament a escala. 3
- FTP** Acrònim de “File Transfer Protocol” és un protocol de transferència d’arxius entre sistemes connectats a una xarxa TCP basat en l’arquitectura client-servidor, de manera que des d’un equip client ens podem connectar a un servidor per a descarregar arxius des del servidor o per a enviar-li els nostres, independentment del **sistema operatiu** dels equips. 3
- Full de càlcul** Un full de càlcul és un programa que permet manipular dades numèriques i alfanumèriques disposades en forma de taules. Normalment és possible realitzar càlculs amb fórmules i funcions a partir de les dades del full i dibuixar tot tipus de gràfics. 3
- Gif** Acrònim de “Graphics Interchange Format”, Format d’intercanvi de gràfics, és un format per a la compressió d’arxius d’imatge més populars a internet i fou desenvolupat per CompuServe. Es tracta, d’un esquema de compressió sense pèrdua per reduir la grandària de la imatge, basat en una variant de l’algorisme *Lempel Ziv Welch* propietat de Unisys Corporation. 3

- Gimp** Programa de retoc fotogràfic de lliure distribució (acrònim de GNU Image Manipulation Program). 3, 13
- GNU/Linux** Denominació defensada per Richard Stallman i la majoria de defensors del programari lliure per a referir-se al **sistema operatiu** que utilitza el kernel Linux i les aplicacions de sistema creades fonamentalment pel projecte GNU. Molts anomenen a aquest sistema Linux, però aquest nom només representa al nucli del sistema. 3
- Grep** Aplicació que cerca determinats patrons dins d'un conjunt de fitxers. 3
- Gspace** Extensió del Firefox fàcil d'instal·lar i de fer servir que aprofita l'espai a gmail com si fós un disc extern. Per configurar-la només cal descarregar el "plugin" i ell mateix fa la resta. 3
- Head** Aplicació que ens mostra a la consola les primeres línies d'un fitxer. 3
- ICO** Format de fitxer d'imatge usat per definir icones en els sistemes Windows. 3
- ImageMagick** Suite de programari lliure per a la creació, modificació i visualització d'imatges "bitmap". 3, 4, 8
- Inkscape** Editor gràfic de fitxers de tipus *svg* ("Scalable Vector Graphics"). 3
- Interfície gràfica** Conjunt de programes, fitxers de configuració imatges i sons que configuren una capa d'abstracció del sistema operatiu que la majoria d'usuaris consideren imprescindible comunicar-se amb un ordinador sense haver de conèixer el seu funcionament intern. 3
- Javascript** Llenguatge d'script de Sun Microsistems, usat bàsicament per a la seva interpretació en clients web com ara navegadors. 3
- JPEG** Acrònim de "*Joint Photographic Experts Group*" és un algorisme dissenyat per a comprimir imatges estacionaries amb 24 bits de profunditat o en escala de grisos. Durant l'any 1982 es va iniciar el grup JPEG al que es va unir el SGVII durant el 1986. La primera versió del standard va ser aprovada el 1991. 3, 7
- Jpegtran** Conjunt d'aplicacions que permeten transformacions sense pèrdua, de fitxers *jpeg*. 3
- Justificat** Algorisme que permet redimensionar línies de text per igualar-ne la seva amplada incrementant les separacions entre lletres i l'espaiat entre paraules, en el cas d'eines professionals també s'encarrega del guionatge automàtic, totes aquestes operacions aconseguen produir un text que "quadra" per la dreta. 3

- Kate** Editor avançat de projectes de l'entorn *KDE* el nom del qual correspon al de la dona del seu principal desenvolupador. 3
- Kchart** Generador de diagrames de *KOffice*. 3
- Koma-script** Versàtil conjunt de classes de document de $\text{\LaTeX} 2_{\epsilon}$ i paquets relacionats. Pretèn ser un reemplaçament de les classes estàndard de $\text{\LaTeX} 2_{\epsilon}$. És un complet entorn de treball per a la confecció de documents basats en les mides i les normes de tipografia europees. 3
- Konqueror** Fullejador web, gestor de fitxers i altres coses de l'escriptori *KDE*. 3
- Kpdf** Visor de *pdf* de *KDE* basat en el *xpdf*. 3
- Kuickshow** visualitzador d'imatges ràpid i versàtil de l'escriptori *KDE*. 3
- \LaTeX** Conjunt de macros estructurades per a la formatació de text i la creació tipogràfica de documents, basat en **\TeX**. 3, 8, 11
- Lilypond** Sistema professional lliure d'edició de partitures amb eines d'importació i exportació de fitxers *midi*. 3
- Ls** Programa que llista el contingut de directoris. 3
- LyX** Sistema de preparació de documents basat en **\LaTeX** sota el paradigma WYSIWYM que és un acrònim que significa *allò que veus és el que vols dir*, de l'anglès “What You See Is What You Mean”. 3
- Marc** El tag “frame” de l'HTML defineix un marc, que permet a l'autor carregar un document HTML independent a l'espai assignat pel marc. Els espais per a marcs són definits amb el tag “frameset”. 3
- Megapixel** Expressió usada per definir 1024×1024 pixels, però generalment les cases comercials, demagògicament, utilitzen aquesta expressió per definir 1 milió de pixels. 3
- Midi** Acrònim de “Musical Instrument Digital Interface”. és un protocol industrial estàndard que permet als ordinadors, sintetitzadors, seqüenciadors, controladors i altres dispositius musicals electrònics comunicar-se i compartir informació de cara a produir so. 3, 8
- Miff** Acrònim de “Magick Image File Format” és el format independent de plataforma de la suite *ImageMagick* per a desar imatges bitmap. Té l'avantatge, en comparació amb altres formats, que pot desar totes les metadata que pot arribar a conèixer *ImageMagick*, com ara perfils de color, comentaris, autor, copyright, etc. mentres que

d'altres formats poden suportar només una petita part de les metadates existents, o fins i tot cap. 3

MS-DOS Acrònim de “MicroSoft Disk Operating System” és un sistema operatiu comercialitzat per Microsoft per a ordinadors IBM-PC i compatibles, utilitzat sobretot durant la dècada dels 80 i primera meitat dels 90, de fet és el sistema que segueix corrent sota la majoria de sistemes Windows. 3

MusiX_TE_X Col·lecció de macros T_EX que permeten escriure música orquestral i polifònica. 3

Nano Acrònim de “Nano is ANOther editor”, és un clònic lliure millorat de Pico. 3

Navegador Un navegador web és una aplicació que permet a l'usuari recuperar i reproduir documents d'hipertext, generalment escrits en HTML o XML, des de servidors web situats a qualsevol lloc del món. Aquesta xarxa de documents és coneguda com Teranyina mundial o “World Wide Web”. 3

OpenDocument format de fitxer estàndard, creat per OASIS que també és conegut com a Format de Document Obert per Aplicacions Ofimàtiques. El 30 de novembre de 2006 va ser aprovat com estàndard ISO 26300. 3

Palm-top ordinador petit, que cap en una mà i que generalment funciona amb una pantalla tàctil. És útil com agenda, calendari, rellotge, calculadora, escriptor de notes, etc. 3

Paste Programa que barreja les corresponents files de fitxers diferents, té una gran utilitat, amb el *cut*, per crear taules a partir de fitxers de text. 3

PBM Format d'imatge de dos nivells del Netpbm. 3

PDF Acrònim de “Portable Document Format” és un format estàndard de document de text i hipertext desenvolupat per l'empresa Adobe, derivat del *PostScript*. 3-5, 8, 9, 13

pdfL_AT_EX Variant de L_AT_EX que enlloc de *dvi* genera *pdf*. 3

PERL Llenguatge interpretat amb una gran capacitat de manipular cadenes. 3

Plug-in Paraula que en català s'ha traduït per “connector” i que més literalment vindria a dir “endollable” és un programa que permet a un navegador obrir continguts pròpis d'una altra aplicació com ara vídeo, música o documents *pdf*, la qual cosa extén la seva funcionalitat. 3

PNG Acrònim de “Portable Network Graphics” és un format lliure de fitxer gràfic d’alta qualitat amb compressió, molt utilitzat a les pàgines web. 3

PNM Superformat de la suite Netpbm. 3

PostScript Llenguatge de descripció de pàgina, utilitzat en moltes impressores i en tallers d’impresió professional. Està basat en el treball realitzat per John Gaffney l’any 1976. Posteriorment va continuar el seu desenvolupament Martin Newell al Xerox PARC i, finalment, va ser implementat en la seva forma actual per John Warnock entre d’altres que, posteriorment, amb Chuck Geschke va fundar Adobe Systems Incorporated l’any 1982. 3, 5, 6, 9, 10, 12

PPM Format de color de Netpbm. 3

Programari lliure El programari lliure és el programari que, un cop obtingut, pot ser utilitzat, copiat, estudiat, modificat i redistribuït lliurement. El programari lliure acostuma a estar disponible gratuïtament a Internet, o a un baix preu si l’adquirim en altres mitjans (CD-Rom, DVD, disquets ...); tot i així, no és obligatori que sempre sigui així i, encara que conservi la seva filosofia lliure, pot ser venut comercialment. 3

PS extensió pròpia dels fitxers *PostScript*. 3, 5

Ratolí El ratolí (“mouse” en anglès) és un perifèric d’ordinador, que podem considerar, al mateix temps, com un dispositiu d’entrada de dades i de control, segons el programari que l’usa. Pot tenir dos o tres botons principals que permeten activar diverses accions depenent del botó premut i de l’àrea on hi ha la puntera. El primer que va ser fabricat venia amb el sistema Xerox 8010, el 1981. 3

Referència creuada Punt d’un text on ens referim a una etiqueta. Si utilitzem el programari adient la referència serà formatejada correctament anomenant la pàgina, figura etc. del destí i si fem servir programari amb capacitat hipertextual, com en aquest document, un clic a la referència ens dirigirà a l’etiqueta. 3

Scribus Programa de DTP, de tipus *WYSIWYG*, de codi obert, basat en *X-11* i la llibreria *QT*. 3

Script Codi font escrit en un llenguatge interpretat, generalment usat per a tasques no gràfiques i sense intervenció d’usuari, per exemple en l’engegada del **sistema operatiu** o en tasques temporitzades. S’anomena així per a distingir-lo de la paraula “programa” que s’acostuma a aplicar al codi compilat. La frontera terminològica ja no és tan clara des de que existeixen el Java i el Python. 3

Sed Editor de corrents de dades, “streams” per filtrar i transformar text. 3

- Sistema operatiu** Programa informàtic que controla tasques bàsiques d'un ordinador, com ara l'execució de programes i d'aplicacions, l'assignació de memòria interna i la connexió i desconnexió de perifèrics. 3, 6, 7, 10, 12
- SVG** Acrònim de “Scalable Vector Graphics” és un llenguatge per descriure gràfics vectorials bidimensionals, ja siguin estàtics o animats, en XML. L'*SVG* es va convertir en una recomanació del W3C el setembre del 2001.. 3, 7
- Tabulador** Tab és l'abreviatura de tabulador. Tabular significa disposar alguna informació en forma de taula. La tabulació horitzontal en la taula de codis ASCII té assignat el 9. 3
- Tail** Programa que ens extreu la darrera part d'un fitxer, la imprimeix a la pantalla o la copia a un altre fitxer. 3
- Taula de continguts** Una taula de contingut és un llistat dels títols d'un document amb la indicació dels números de pàgina. És el que es coneix habitualment amb el nom d'índex del document. 3
- TdR** Acrònim de “Treball de recerca”. 3
- T_EX** Sistema tipogràfic escrit per Donald E.Knuth, molt popular entre les comunitats de matemàtics, físics i informàtics. T_EX és generalment considerat com la millor forma de compondre fórmules matemàtiques complexes, però, especialment en la forma de L^AT_EX i d'altres paquets de macros que s'usen en moltes altres feines de composició. 3–5, 8
- Text plà** Quan parlem de text plà ens referim a un fitxer seqüencial ordinari, sense format, llegible directament com a text. La codificació habitual d'aquests fitxers ha estat ASCII. Aquest text no conté cap tipus de marca que ens indiqui capçaleres ni tampoc cap marcador tipogràfic com ara “negreta”, “cursiva” ni cap altra marca similar. Actualment Unicode va reemplaçant gradualment la codificació ASCII. 3
- TIFF** Acrònim de “Tag Image File Format” és un format comú per a l'intercanvi d'images entre programes, incloent els usats per escanejar-les. Els fitxers TIFF poden ser identificats amb les extensions “.tiff” o “.tif”. Aquest format va ser desenvolupat l'any 1986 per un comitè industrial dirigit per la Aldus Corporation (ara part d'Adobe). 3
- Troia** Un troià informàtic o cavall de Troia és un programa nociu amb aparença de software legítim que permet l'accés a usuaris externs, a través d'una xarxa d'àrea local o d'Internet, amb la finalitat d'obtenir informació o controlar remotament a la màquina amfitriona, però sense afectar al seu funcionament. 3

- Ttf** Acrònim de “True Type Font”, aquesta tecnologia va ser desenvolupada per Apple i Microsoft amb l’objectiu de frenar el predomini de que gaudia en aquest àmbit la tecnologia *PostScript* d’Adobe. Microsoft Windows 3.1, la versió que va aparèixer a finals del 1991, incloïa un programa d’escalat de tipus de lletra que podia gestionar aquest tipus de font. Les fonts True Type són fonts vectorials, però no *PostScript*. 3, 6
- TXT** Extensió habitual per a fitxers de text pla. 3
- UNIX** sistema operatiu creat el 1969 a l’empresa AT&T Bell, amb la participació de Ken Thomson, Dennis Ritchie i Douglas McIlroy, entre d’altres. Unix es va desenvolupar com a successor del sistema Multics. Existeix un estàndard ISO per sistemes Unix i similars, anomenat *POSIX*. 3, 12
- url** Acrònim de “Uniform Resource Locator” és una cadena de caràcters que informa al navegador de la màquina on és el recurs al qual es refereix, el protocol que ha d’utilitzar per obtenir aquest recurs i la manera com el servidor web trobarà quin és el recurs. La sintaxi que s’utilitza és: protocol://[usuari:contrasenya]@host[:port]/[cam], on usuari:contrasenya, el port i el camí són opcionals. 3
- Vi** Editor de text, present a tots els sistemes *UNIX*. Braam Moolenaar va presentar la primera versió el 1991 i des d’aleshores ha experimentat moltes millores. La principal característica de Vi consisteix en que té diferents modes entre els quals s’alterna per realitzar certes operacions. 3
- Vincular** Operació que consisteix en afegir un document, o una part de document, a un altre document de destí sense que realment en formi part, ve a ser com una mena d’enllaç però al visualitzar el document de destí no veiem el nom de l’enllaç sinó el contingut del document vinculat. 3
- Viquipèdia** (Wikipedia en anglès), prové del hawaià “wikiwiki”, que vol dir ràpid, i enciclopèdia. És una enciclopèdia lliure escrita col·laborativament des d’Internet per voluntaris, usant un programa lliure anomenat *MediaWiki*. La major part dels continguts poden ser millorats per qualsevol persona que disposi d’un navegador web. 3
- Virus** Un virus informàtic és un programa que s’autocopia per alterar el funcionament normal de l’ordinador, sense el permís o el coneixement de l’usuari. En sentit estricte els virus són programes que es repliquen i s’executen per sí mateixos. Els virus, habitualment, reemplacen uns arxius executables per uns altres, infectats amb el codi del virus. 3

Web El WWW, Acrònim de “World Wide Web”, Teranyina d’abast mundial o web, és una xarxa de pàgines escrites en hipertext en el llenguatge de marcatge HTML i connectades entre sí amb vincles, de manera que formin un sol cos de coneixement pel qual s’hi pot navegar fàcilment. Per accedir-hi ens cal un navegador web. Va ser creada per Tim Berners-Lee quan treballava al CERN de Ginebra. 3

Xatejar Un xat, de l’anglès “chat”, *xerrar* o *tertúlia*, és un recurs de comunicació en temps real. Xatejar és realitzar una tertúlia mitjançant Internet entre dues o més persones. 3

XCF Acrònim de “eXperimental Computing Facility”, és el format d’imatge natiu del *Gimp*. Pot desar capes, selecció actual, canals, transparències, camins i guies. 3

Xpdf Visualitzador de *pdf* per a les X. 3

XPM Acrònim de “X PixMap” és un format d’imatge escrit en text *ASCII* usat pel sistema *X Window*. 3